

**UCHWAŁA NR II.10.2024
RADY GMINY PSZCZEW**

z dnia 23 maja 2024 r.

w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania z opłat, jak również trybu ich pobierania

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 609), art. 50 ust. 6 i ust. 6a zw. z art. 17 ust 1. pkt 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm¹⁾.) uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Określa się szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwalniania z opłat, jak również tryb ich pobierania.

2. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

3. Usługi opiekuńcze sąsiedzkie obejmują pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno- pielęgnacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

4. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

5. Usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

§ 2. 1. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, są świadczone przez osoby zatrudnione w Ośrodku Pomocy Społecznej w Pszczewie.

2. Usługi opiekuńcze sąsiedzkie świadczone są przez osobę, która spełnia warunki wskazane w art. 50 ust. 4a ustawy o pomocy społecznej, na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pszczewie.

3. Usługi opiekuńcze sąsiedzkie przyznaje się, w sytuacji kiedy nie ma możliwości przyznania usług opiekuńczych i/lub specjalistycznych usług opiekuńczych, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, lub na wniosek osoby której mają być świadczone usługi.

4. Usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie, specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, mogą być świadczone w godzinach wieczornych, tj. po godz. 18:00 oraz w dniach ustawowo wolnych od pracy.

5. Wymiar liczby godzin świadczonych usług opiekuńczych, usług opiekuńczych sąsiedzkich i specjalistycznych usług opiekuńczych, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ustalany jest indywidualnie, w zależności od potrzeb osoby korzystającej z usług i z uwzględnieniem możliwości Ośrodka.

§ 3. 1. Osobom i rodzinom, których dochód nie przekracza 175% kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczone są nieodpłatnie.

¹⁾Zmieniony Dz. U. z 2023r. poz. 535, 1693, 1938, 2760, 2754

2. Osobom i rodzinom, których dochód przekracza 175% kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczone są odpłatnie.

3. Odpłatność za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ustala się na podstawie wywiadu środowiskowego oraz zasad określonych w poniższej tabeli i wynosi:

Dochód w stosunku do kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej	Wskaźnik odpłatności w % ustalone od kosztu usługi za 1 godzinę dla:	
	osoby samotnie gospodarującej	osoby w rodzinie
do 175 %	Nieodpłatnie	nieodpłatnie
od 176% do 200%	5%	10%
od 201% do 225%	10%	20%
od 226% do 250%	15%	30%
od 251% do 275%	20%	40%
od 276% do 300%	25%	50%
od 301% do 325%	30%	60%
od 326% do 350%	35%	70%
od 351% do 375%	40%	80%
od 376% do 400%	45%	90%
od 401% do 425%	50%	100%
od 426%	100%	100%

4. Ustala się, że koszt jednej godziny świadczonych usług opiekuńczych w formie usług opiekuńczych sąsiedzkich wynosi 105% minimalnej stawki godzinowej obowiązującej w danym roku kalendarzowym, ogłoszonego przez Prezesa Rady Ministrów w Monitorze Polskim albo ustalonego przez Radę Ministrów, w drodze rozporządzenia opublikowanego w Dzienniku Ustaw, na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 2207 z późn. zm.).

5. Ustala się, że koszt jednej godziny świadczonych usług opiekuńczych, wymienionych w §1 ust. 2, wynosi 125% minimalnej stawki godzinowej obowiązującej w danym roku kalendarzowym, ogłoszonego przez Prezesa Rady Ministrów w Monitorze Polskim albo ustalonego przez Radę Ministrów, w drodze rozporządzenia opublikowanego w Dzienniku Ustaw, na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 2207 z późn. zm.).

6. Ustala się, że koszt jednej godziny świadczonych specjalistycznych usług opiekuńczych, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, wynosi 180% minimalnej stawki godzinowej obowiązującej w danym roku kalendarzowym, ogłoszonego przez Prezesa Rady Ministrów w Monitorze Polskim albo ustalonego przez Radę Ministrów, w drodze rozporządzenia opublikowanego w Dzienniku Ustaw, na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 2207 z późn. zm.).

§ 4. 1. Odpłatność za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, naliczana jest z dołu zgodnie z dokumentacją potwierdzającą liczbę godzin usług faktycznie zrealizowanych (miesięczna karta realizacji usług). Odpłatność za 1 godzinę usługi opiekuńczej, usługi opiekuńczej sąsiedzkiej i specjalistycznej usługi opiekuńczej, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, określa się na podstawie kosztu 1 godziny usługi, o którym mowa odpowiednio w § 3 ust. 4-6 uchwały oraz właściwego wskaźnika odpłatności, o którym mowa w § 3 ust. 3 uchwały.

2. Osoba świadcząca usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w celu rozliczenia wykonywanych usług - sporządza miesięczną kartę realizacji usług, potwierdzającą wymiar godzin wykonanych usług i zakres przedmiotowy.

3. Odpłatność za świadczone usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, wnoszona jest co miesiąc na konto Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym wykonano usługi.

§ 5. 1. Osoba zobowiązana do odpłatności może zostać częściowo lub całkowicie zwolniona z opłat za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, na swój wniosek lub wniosek pracownika socjalnego.

2. Częściowe zwolnienie z ponoszonych opłat możliwe jest w przypadku, gdy:

- a) świadczeniobiorcy jest zapewniona pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych w wysokim wymiarze, co powoduje, że odpłatność za usługi zagraża egzystencji osoby samotnie gospodarującej lub rodziny;
- b) świadczeniobiorca ponosi stałe, niezbędne i udokumentowane wydatki, których wysokość zagraża egzystencji osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, związane z potrzebami mieszkaniowymi lub przewlekłym leczeniem, w tym na zakup leków, artykułów higienicznych i pielęgnacyjnych;
- c) usługi sprawowane są w jednym gospodarstwie domowym na rzecz więcej niż jednej osoby, w tym co najmniej jednej przewlekle chorej.

3. Całkowite zwolnienie z ponoszonych opłat możliwe jest w przypadku, gdy:

- a) jedynym źródłem dochodu osoby, u której są świadczone usługi, jest zasiłek stały przyznany na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej;
- b) poniesie straty materialne w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej;
- c) ponosi opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia i innej placówce – po przedstawieniu dowodu wpłaty.

§ 6. Traci moc uchwała Nr LXX.577.2024 Rady Gminy Pszczew z dnia 22 lutego 2024 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2024 r. poz. 765;).

§ 7. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pszczew.

§ 8. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego, z mocą od dnia 25 marca 2024 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

Konrad Kiona

Uzasadnienie

Osobie samotnej lub osobie w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a z różnych przyczyn jest tej pomocy pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację i w miarę możliwości utrzymanie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dostosowane są do szczególnych potrzeb osoby, wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności i świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym jest organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz usług sąsiedzkich.

Zgodnie z art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Dodatkowo na mocy ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1693) stworzono po stronie Gminy prawo realizacji w ramach zadań własnych nowego zadania, tj. usług opiekuńczych sąsiedzkich. Nowelizacja wprowadza zmianę od dnia 1 listopada 2023 r. W przypadku gdy Gmina zdecyduje o realizowaniu usług opiekuńczych sąsiedzkich rada gminy zobligowana jest w drodze uchwały szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres tychże oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług. Uwzględniając zmiany demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa, niedostosowanie oferty usługowej do obecnych potrzeb oraz ograniczone zasoby kadry opiekuńczej, powodujące konieczność systemowego i środowiskowego rozwoju usług społecznych w imię idei deinstytucjonalizacji, należy stwierdzić, że wprowadzenie usług sąsiedzkich na terenie Gminy Pszczew przyczyni się do rozwoju usług społecznych, głównie dla osób starszych, które wymagają np. pomocy przy zrobieniu zakupów, sprzątaniu mieszkania, a jeszcze nie wymagają pomocy w formie usług opiekuńczych świadczonych przez opiekunki. Sprzyja to również aktywizacji społecznej, budowaniu poczucia wspólnoty i pozwala na zapewnienie niezbędnej pomocy beneficjentom, którzy z różnych przyczyn nie chcą lub nie mogą otrzymać pomocy w formie innych usług opiekuńczych realizowanych przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie. W uchwale uregulowano warunki przyznawania, wymiar i zakres przyznawanych usług opiekuńczych sąsiedzkich, stosownie do delegacji ustawowej zawartej w art. 50 ust. 6a ustawy o pomocy społecznej.

Obecnie kwestię warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie i specjalistyczne usługi opiekuńcze, a także warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i tryb ich pobierania, reguluje uchwała nr LXX.577.2024 Rady Gminy Pszczew z dnia 22 lutego 2024 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2024 r. poz. 765). Jednakże z uwagi na błąd formalny w § 8. tej uchwały organ stanowiący zdecydował o konieczności jej uchylenia i podjęcia nowej uchwały w tym zakresie. Nadto Rada zdecydowała o określeniu zasad ustalania stawki opłaty w § 3 ust. 3, w sposób odmienny od przyjętego w w/w uchwale.

Propozycja wejścia w życie niniejszej uchwały z datą wsteczną, tj. od dnia 25 marca 2024 r. wynika z faktu, że w tym dniu, po ogłoszeniu w Dzienniku Województwa Lubuskiego, weszła w życie obarczona błędem uchwała Nr LXX.577.2024 Rady Gminy Pszczew z dnia 22 lutego 2024 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2024 r. poz. 765), na podstawie, której obliczenie odpłatności za świadczenie usług opiekuńczych było korzystniejsze dla mieszkańców gminy od sposobu wynikającego z obowiązującej przed nią uchwały Nr 0007.VII.34.2011 Rady Gminy Pszczew z dnia 3 marca 2011 r. Pod względem merytorycznym niniejsza uchwała nie pogarsza sytuacji osób korzystających z pomocy przyznawanej na podstawie w/w uchwały, a w pewnym zakresie jest wręcz aktem względniejszym, obejmując zakresem regulacji osoby, które na podstawie tej uchwały mogły nie mieć prawa do preferencyjnej stawki odpłatności. Zatem wprowadzenie nowej uchwały z mocą wsteczną pozostaje w zgodzie z art. 5 ustawy z dnia

20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, który wprowadza możliwość nadania aktowi normatywnemu wstecznej mocy obowiązującej, o ile tak wprowadzone przepisy polepszają sytuację prawną niektórych adresatów i zarazem nie pogarszają sytuacji prawnej pozostałych adresatów.

Uchwała ta reguluje warunki przyznawania, odpłatności, zwolnień od opłat i tryb ich pobierania łącznie dla usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. Ponadto zawiera zakres czynności, który powinien być i jest ustalany indywidualnie dla każdego świadczeniobiorcy, z uwagi na różne potrzeby tych osób, wynikające z ich sytuacji życiowej lub zdrowotnej.

Ustalenie wysokości opłaty może nastąpić albo poprzez wskazanie konkretnej kwoty (ceny usługi), albo poprzez powołanie się na wartość pozwalającą na jednoznaczne wyliczenie takiej kwoty (np. procent najniższej emerytury, minimalnego wynagrodzenia za pracę czy kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania zasiłku z pomocy społecznej) (tak: J. Wilk[w:] Akty prawa miejscowego dotyczące pomocy społecznej. Przewodnik z wzorami, s. 82, Warszawa 2021). Także organy nadzoru uznają za dopuszczalne ustalenie stawki opłat za usługi opiekuńcze poprzez odesłanie do wysokości minimalnej stawki godzinowej lub minimalnego wynagrodzenia za pracę (tak: Wojewoda Lubuski, Rozstrzygnięcie nadzorcze z dnia 5 grudnia 2019 r. nr NK-I.4131.241.2019.ACZE; Wojewoda Dolnośląski, Rozstrzygnięcie nadzorcze z dnia 23 maja 2023 r. NK-N.4131.112.15.2023.RJ1). Jednocześnie Rada Gminy może określić odmiennie stawki opłat dla poszczególnych form usług opiekuńczych. Jednocześnie zróżnicowanie tych stawek uzasadnione jest z uwagi na różnice kwalifikacji, jakie są wymagane dla realizacji poszczególnych rodzajów usług opiekuńczych oraz zakresów wykonywanych czynności w ich ramach.

Z kalkulacji wynika, iż średni koszt jednej godziny usług świadczonych przez opiekunkę zatrudnioną w Ośrodku Pomocy Społecznej w Pszczewie wynosi średnio od 30,00 zł do 35,00 zł. Dzięki procentowemu wyliczeniu kosztów jednej godziny usług wraz ze wzrostem obowiązującego minimalnej stawki godzinowej, obowiązującej w danym roku kalendarzowym, wzrasta koszt godziny usługi. Dzięki temu koszt usługi jest adekwatny do wzrastających kosztów zatrudnienia opiekunek.

Uchwała określa również szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat za usługi opiekuńcze. Podstawową formą zwolnienia zarówno w całości jak i w części jest uregulowane już w § 3 uzależnienie faktu odpłatności i wysokości odpłatności od dochodu w relacji do kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy. Pozostałe warunki zwolnienia od opłat określono w § 5 uchwały.

Należy zaznaczyć, że sposób naliczania odpłatności, jaki został zaproponowany w niniejszym projekcie uchwały - ustalony w oparciu o przepisy prawa - ma na celu utrzymanie pewnego poziomu cenowej stabilizacji świadczonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Pszczewie usług.

Mając na względzie powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione.